

02870

7. pohraniční brigáda MNO
vyznamenaná Řádem republiky
Čj. PS-0 1122 /11-1968

Odbor ochrany a spisové služ.
ZRUŠEN SLEZENÍ UTAJENÍ (SVAZ)
dnem 1. 4. 1999 pokynem MV č. 6/1999
Počet listů: 6
Vaněk Pavel

29. listopadu 1968

Věc: vojín ČEPEK Milan, přísl. PS
11/7bps - zběhnutí do NSR

Veliteli
Pohraniční stráž
P r a h a

*rozhodnutí v rámci
Dyákova 201
NS
Zbrojovka
108P*

Dne 18.11.1968 v 08,30 hodin došlo u 11/7bps v prostoru STARÁ ŘÁSKA u HM 3/3 k zběhnutí vojína ČEPEK Milan, narozen 13.8.1949 Vrchlabí, okres Trutnov, svobodný, národnost česká, státní příslušnost ČSSR, původní povolání sladovnick, toho času příslušník základní služby 1. ročníku.

Ke zběhnutí došlo následovně:

Na základě rozhodnutí velitele roty byla dne 18.11.1968 v 06,00 hodin vyslána pohraniční hlídka (SkH) do prostoru STARÁ ŘÁSKA ve složení:

velitel hlídky - des. SMEJKAL Václav, nar. [redacted] 1948 a
člen hlídky - voj. ČEPEK Milan, nar. 13.8.1949.

V době služby hlídky na stanovišti padla do prostoru střežení hustá mlha. V 08,10 hodin se částečně mlha zvedla, velitel hlídky des. SMEJKAL o této změně povětrnostních podmínek informoval prostřednictvím pojítka DDR (mjr. KOTRBA Milan - ZVP roty), který rozhodl přemístit hlídku do prostoru DOLNÍ CAZOV.

Dle výpovědi velitele hlídky v době telefonování přešel člen hlídky vojín ČEPEK za jeho záda a uchopil nepozorovaně opřený samopal velitele hlídky o podpěru stříšky nad stanovištěm. Po ukončení telefonického rozhovoru v době, kdy velitel hlídky si upevňoval pojítka za opasek, vyzval vojín ČEPEK velitele hlídky, aby dal ruce vzhůru a postupoval před ním směrem ke státní hranici. Na dotaz velitele hlídky, co to znamená a proč to dělá, energicky odpověděl vojín ČEPEK, aby se neptal a urychleně prolezl dvířky v DZ a pokračoval směrem ke státní hranici. Po celou dobu měl samopal připraven k výstřelu na velitele hlídky a zbraň velitele hlídky měl na řemenu. Při postupu ke státní

hranici musel mít velitel hlídky neustále ruce vzhůru a zběh mu několikrát hrozil zastřelením v případě jakékoliv podezřelé činnosti.

Státní hranice od stanoviště hlídky je vzdálena 250 m. Od tohoto stanoviště vede pěšina podél potůčku přes železný můstek od místa, kde potok tvoří státní hranici. Po této pěšině postupovala uvedená dvojice až do prostoru HM 3/3, kde zběh ČEPEK překonal skokem hraniční potok, hodil odebranou zbraň velitele hlídky přes potok zpět a urychleně zmizel v křovinách. Hozený samopal dopadl asi 6 m od velitele hlídky, který jej ihned uchopil, zaklekl a vypálil ve směru útěku zběha asi 2 jednotlivé rány. Poté překonal potok a zahájil pronásledování na pravděpodobném směru jeho postupu. Po dosažení blízkého mlází uviděl ve vzdálenosti asi 100 m siluetu zběha v hustém mlžném oparu před sebou, zalehl a vypálil v daném směru několik jednotlivých ran. Zběh palbu opětovně a po vypálení krátké dávky proti veliteli hlídky pokračoval v postupu směrem na SCHNELLENZIPF. Velitel hlídky se znovu skryl do křoví a snažil se zběhovi přehradit cestu. Při dalším pozorování prostoru před sebou zjistil postupujícího zběha ve vzdálenosti asi 80 m, vypálil po něm několik jednotlivých ran. Zběh znovu palbu opětovně. Tato činnost byla ještě několikrát opakována.

Když velitel hlídky zjistil, že hrozí nebezpečí střelby do prostoru pily SCHNELLENZIPF a zběha již neviděl, odešel k nejbližší hlásce oznámit případ veliteli roty.

Velitel roty po obdržení hlášení provedl patřičná opatření (zakrytí státní hranice, provedení průzkumu podél státní hranice) a v 09,00 hodin hlásil zprávu o zběhnutí voj. ČEPKA Milana na velitelství brigády.

Šetření případu zběhnutí voj. ČEPKA provedla komise ve složení: plk. MAJTNER František - náčelník štábu brigády,
pplk. KOPŘIVA Bohumil - zástupce náčelníka POB,
mjr. POSPÍŠIL Zdeněk - náčelník oddělení služby,
mjr. MRÁZEK Vojtěch - zástupce náčelníka OVKR,
mjr. BASTL Jan - starší důstojník oddělení služby.

Po příjezdu do úseku byla provedena běžná rekonstrukce celého případu a vyšetření všech zainteresovaných osob.

Po ukončení rekonstrukce v 11,15 hod. byl zjištěn pohyb větší skupiny příslušníků GP a Zoll v prostoru pily SCHNELLENZIPF.

K jejímu sledování byly vyslány dvě důstojnické pozorovací hlídky, které pozorováním zjistily, že v prostoru pohybu příslušníků GP a Zoll leží pravděpodobně mrtvola ve vojenském stejnokroji. Pozorování sousedního území a činnost příslušníků GP a Zoll trvaly do 15,30 hod., kdy druhou stranou po souhlase naší strany bylo vyžádáno setkání na státní hranici.

Při setkání uvedla německá strana, že v prostoru pily SCHNELLENZIPF byla nalezena mrtvola československého vojáka a byla předložena žádost o další schůzku na den 19.11.1968 v 09,30 hodin. Cílem této schůzky bylo ověření totožnosti mrtvoly a jednání o možnosti jejího předání československé straně.

S představiteli GP a příslušníky kriminální policie NSR byly uskutečněny ještě dvě schůzky, na kterých bylo provedeno ověření totožnosti mrtvoly ČEPKA, dohovořen a uskutečněn způsob jeho předání čs. straně na státní hranici v prostoru hlavního přechodu. Československé straně bylo kromě mrtvoly předáno:

1. výstroj a osobní věci zběha podle seznamu,
2. úmrtní list,
3. protokol o ohledání mrtvoly.

Bylo přislíbeno, že bude v nejbližší době předán pitevní protokol a po ukončení soudního jednání samopal, signální pistole a dalekohled, které zběh měl u sebe. Bližší podrobnosti jsou uvedeny v hlášení o uskutečněném styku, které bylo zasláno velitelství PS.

O celé události byl osobně informován otec Milana ČEPKA a podle jeho přání po svolení vojenského prokurátora zařízen pohřeb, který se uskutečnil v Nymburku.

Při celkovém šetření případu zběha ČEPKA nebyly u 11. pohraniční roty zjištěny žádné okolnosti, které by měly za následek negativní vlivy na utváření názorů a samotného činu zběha. 11 rps dosahuje soustavně velmi dobrých výsledků nejen při ochraně SH, ale i v oblasti další činnosti. Morálně politický stav je u roty na potřebné výši. Funkcionáři roty mají dostatek zkušeností jak v řízení činnosti roty, tak i ve výchovné práci s pohraničníky, která je jimi v praxi soustavně a správně prováděna. Rovněž tak politická situace je u této roty stabilizována a nevyznačuje se žádnými krajnostmi.

Vojín ČEPEK Milan byl u roty krátkou dobu (od 8.11.1968); do té doby byl v kuchařském kursu. Po dobu pobytu v kursu byl

charakterizován jako voják, který projevil zájem o osvojení si znalostí a dobře plnil úkoly. Vojín ČEPEK odmítl podepsat přísahu a tuto podepsal dodatečně na základě objasnění zástupcem náčelníka týlu. V době kuchařského kursu se jmenovaný bez jakéhokoliv dovolení vzdálil od útvaru a odjel domů k rodičům. Po jeho návratu z domova (jmenovaného přivezl na útvar jeho otec, který je vyšetřovatelem u Bezpečnosti) byly s jmenovaným za přítomnosti jeho otce problémy řešeny. Vojín ČEPEK byl potrestán náčelníkem týlu 5 dny vězení podmíněně na 3 měsíce a současně mu byla dána perspektiva jeho služby. Bylo rozhodnuto zařadit jmenovaného na 11. pohraniční rotu s tím, že bude připravován k převzetí funkce účetního roty. Po příchodu k jednotce byl využíván dle jeho předurčení do funkce. Na rozdíl jeho postojů k práci po dobu kuchařského kursu se projevil u pohraniční roty jako méně odpovědný, bez zájmu o zastávání předpokládané funkce. Velitel roty se proto rozhodl po předběžných pohovorech s jmenovaným do této funkce s ním nepočítat a využít jej pro výkon služby a organizoval jeho zavedení do služby počínaje dnem 16.11.1968, takže v den zběhnutí byl voják ČEPEK celkem potřetí ve službě k ochraně státní hranice.

Velitel hlídky des. SMEJKAL Václav je u jednotky zařazen ve funkci velitele družstva a po celou dobu se projevoval jako odpovědný, důsledný a energický pohraničník. Pro tyto velmi dobré vlastnosti jej velitel roty určil k zavádění pohraničníků do výkonu služby.

Z á v ě r komise:

1. Vzhledem k zjištěným skutečnostem není možné jednoznačně stanovit motiv zběhnutí. Motivem je zřejmě celý souhrn skutečností, které vyplývají z neustálené povahy zběha, určitých nesrovnalostí s jeho otcem, z jeho dřívějšího života a z nesprávného chápání současné vnitropolitické situace.
2. Systém ochrany státních hranic, vyjádřený konkrétním rozmístěním hlídek v terénu v kritické době (viz náčrt), komplikovaný nepříznivými povětrnostními podmínkami, vyloučil možnost zběhnutí zabránit.
3. Zběh ČEPEK byl zasažen na útěku velitelem hlídky dvěma zásahy a tyto byly takového rázu, že mohl i se smrtelným zraněním překonat vzdálenost 300 - 350 m. Tuto možnost potvrdilo i vy-

jádření vedoucího vyšetřování úředníka kriminální policie Německé spolkové republiky.

4. Velitel hlídky des. SMEJKAL využil maximálně všech možností, které mu daná situace dávala a projevil vysokou statečnost při pronásledování zběha. Komise navrhuje odměnit jmenovaného velitelem bps i velitelem PS a podle možností a vyjádření lékaře zajistit des. SMEJKALovi 14denní rehabilitační pobyt v zařízeních MNO.
5. Zběhnutí nemá záporný vliv na příslušníky jednotky, ale naopak celý kolektiv vysoce hodnotí statečnost des. Smejkala a zběhnutí je všemi příslušníky odsuzováno. Tyto názory byly vyslovovány bezprostředně po případu na besedách provedených náčelníkem POB. Dá se však předpokládat, že postupem času se mohou názory u jednotlivců měnit, což se už částečně projevilo na členské schůzi ZO KSČ, kde byl přítomen velitel brigády. Z toho důvodu komise navrhuje zvážit možnost přemístění des. SMEJKALA v rámci brigády nebo i mimo brigádu a neustále sledovat situaci u 11 rps.

Z á v ě r velitele bps:

S vyhodnocením a závěry vyšetřující komise souhlasím a přijímám tato opatření:

1. V součinnosti s VKR a politickými orgány neustále sledovat nálady a názory příslušníků 11. pohraniční roty a podle situace přijímat včasná opatření k udržení vysokého stupně morálně politického stavu a k vysvětlení nesprávných názorů na uvedenou událost. V rámci projednávání dopisu velitele PS seznámit s případem příslušné funkcionáře.
2. Celý případ projednat s vojenským obvodovým prokurátorem, dát mu k dispozici vyšetřující zprávu s přílohami a vyžádat konečné uzavření celého případu.
3. Vyvinout maximální úsilí o navrácení samopalu, signální pistole a dalekohledu, které měl zběh u sebe a v současné době jsou v držení úředníků kriminální policie Německé spolkové republiky.
4. Po projednání s lékařem odeslat des. SMEJKALA na dobu 14 dnů do rehabilitačních zařízení MNO.

5. Podle Kázeňského řádu čs. ozbrojených sil, hlava 3, čl. 15, písm. h) navrhuji udělit věcnou odměnu des. SMEJKALOVI velitelem PS - hodinky s věnováním.

- Přílohy: 1. 8x zápis o výpovědi
2. Situační náčrt
3. 14x fotografie - rekonstrukce případu

Velitel brigády
plukovník

 Ing. Stanislav P o k o r n ý

Pořízeno ve 3 výtiscích, odesláno:
výtisk č. 1 - velitel PS
č. 2 - Vojenský obv. prokurátor
č. 3 - pro spis.
Zpracovala komise

MINISTERSTVO NÁRODNÍ OBRANY Velitelství Pohraniční stráže 14b	
Došlo	2. XII. 1968
čj.	02870 listy 6/94 foto

Veřejně 1979
mj. kady

ARCHIV BEZPEČNOSTNÍ SLUŽBY
Základní ústřední úřad
Československé lidové armády